

Stor utvikling på den tanntekniske siden

Tannteknikerne la en klar strategi for ti år siden. De skulle bli helsepersonell med autorisasjon og utdanning på høyskolenivå. Det har de fått til. Neste steg skulle være å få orden i rekkene, og kvalitetssikring internt. Der er de kommet langt på vei. Nå gjelder det å gjøre dette viden kjent.

I følge Nils Christian Rieber-Mohn er det fortsatt mange tannleger som ikke har fått med seg at tannteknikere er helsepersonell med autorisasjon. Likeledes er det mange pasienter og representanter for folk flest som ikke vet det. Det vil forbundet nå forsøke å rette opp i fordi det har betydning for statusen til faget og rekrutteringen til yrket. Tannteknikeren representerer en vesentlig del av tannhelseteamet, og det vil forbundet øke bevisstheten om. Selv driver Rieber-Mohn et laboratorium i Halden, og med den plasseringen vet han mer enn mange andre hva grensehandel innebærer. Ikke at formannen i Norges Tannteknikerforbund driver så mye med det selv. Og han er heller ikke blant de mange norske tannteknikere som har begynt med import.

– Importen er kommet for å bli, og det må vi forholde oss til, men den må ikke ta overhånd. Det er ikke norsk odontologi tjent med. Etter min mening er det viktig at vi opprettholder en høy andel egenproduksjon, og det er det flere gode grunner til. For det første må norske tannteknikere være faglig dyktige, både for å kunne levere arbeider av høy kvalitet, og for å kunne gå god for at det som importeres er av tilfredsstillende kvalitet. Regelen er at all import skal godkjennes av en norsk tanntekniker. Dessuten, og dette er det viktigste etter min mening, ser vi på oss selv som en vesentlig del av tannhelseteamet. Tannlegens utdanning og rolle går mer og mer over mot medisinerens, mens vi overtar mer og mer av det tekniske arbeidet. Rollene er i end-

Nils-Christian Rieber-Mohn er formann i Norges Tannteknikerforbund. Han håper etterfølgere vil bli kalt leder, enten det blir en kvinne eller mann.

ring, og vi må følge med og hele tiden sørge for at vi er på det nivået vi skal være, for å kunne utnytte hverandres profesjonalitet best mulig.

Vær nøye med leverandøren

– Hva kan tannlegene bidra med i denne sammenheng?

– Det tannlegene kan, og absolutt bør gjøre, er å forsikre seg om at de bare kjøper tannteknikk som er produsert i overensstemmelse med norsk regelverk, som støtter seg til og er identisk med EU-direktivet. Det gjelder enten tannlegen kjøper norskprodusert eller importert vare, og det dreier seg om å være sikker på sporbarheten i ett og alt, og sørge for at dokumentasjonen er som den skal være. Både tannlegen og pasienten skal ha hvert sitt eksemplar av dokumentene som følger det tanntekniker leverer. Her er også forbrukermyndighetene endelig blitt mer bevisste, og pasientene med dem. Det

skal bli slutt på at folk kjøper tannteknikk til titalls tusen kroner, uten å få noen informasjon om hva det er de har fått. Slik det faktisk har vært inntil nylig, og fortsatt er enkelte steder. Vi vet at det er tannteknikere som driver uten autorisasjon for eksempel. De er, for ordens skyld, ikke medlemmer hos oss. Bare så det er sagt. At de overlever skyldes at noen handler med dem. Og det må jo være tannleger som gjør det.

– Hva synes du om at tannteknikere, og tannleger for den saks skyld, gjør seg til gjenstand for sertifisering?

– Det har ikke foreningen tatt noe standpunkt til. Det er en ikke lovpålagt, frivillig ordning. Hvis noen synes det er en god måte å stadfeste kvalitetssikringssystemet på, og vil bruke det i markedsføringssammenheng, synes jeg det er helt uproblematisk – og fint for den saks skyld. Selv ville jeg mye heller hatt mer offentlig tilsyn, og jeg ville ønsket hjertelig velkommen et

---

statlig organ som kontrollerte oss mer systematisk enn det som forekommer i dag.

Felles problemer

– En av de tingene dere har til felles med tannlegene er at dere har vært i ligningsmyndighetenes søkelys.

Hvordan har det slått ut for dere?

– Ja, det viste seg at vi også hadde noen svin på skogen. De verste var heldigvis ikke blant våre medlemmer, selv om et par av synderne var medlemmer hos oss. Ligningsmyndighetene har berømmet oss, i likhet med tannlegene,

for hvordan vi har gått frem for å rydde opp, og per i dag har jeg en god følelse i forhold til disse tingene. Saken har også ført til at vi har jobbet med å utarbeide etiske regler for våre medlemmer på dette området.

– Er det ellers noe i tannteknikernes verden som vi bør belyse?

– Ja, jeg kan kanskje nevne vår verste motstander for tiden. Som egentlig burde være en pålitelig samarbeidspartner. Jeg tenker på Posten. Det er et mareritt for oss, og garantert for tannlegen, som står der med pasient, å skulle være avhengig av en så upålitelig leve-

randør. Vi kan rett og slett ikke stole på Postens leveringsbetingelser. De tar seg betalt og lover levering dagen etter. Men de svikter gang på gang. Det er faktisk en skandale, avslutter Nils Christian Rieber-Mohn, som snart gir seg etter syv år som formann for tannteknikerne. Det er ikke så rent lite som er skjedd i løpet av den tiden. Sju feite år, kan man saktens kalle det. Hvis en skal måle i utvikling for en yrkesgruppe.

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi